



Att söka det icke uppenbara lockar honom som läkare och författare

I husets trapphall är golvkaklet lagt i klara mönster, och på Jonas Moströms lägenhetsdörr några trappor upp på Linnégatan i Stockholm hänger en barnteckning. Någonstans där, mellan det mycket systematiska grundarbetet och det fria, fantasifulle tecknandet, verkar Jonas Moström befinna sig också i sitt skrivande.

Han har hittills skrivit två kriminalromaner: »Dödens pendel«, som kom ut på Natur och Kultur år 2004, och »Svart cirkel«, som kom i år, 2006. Nu är Jonas Moström i full gång med att skriva sin tredje bok. Arbetsnamnet är »Hjärtats mörker«, och huvudpersonerna kommissarie Johan Axberg och läkaren Erik Jensen återkommer.

– Jag ska ha boken klar innan sommaren, men sedan dröjer det ett år innan den är ute på marknaden. Jag ser det så här: Den första boken är en utopi som blir verklighet, den andra ger en riktning i ett författarskap, men den tredje kan vara avgörande på flera sätt. Här börjar ett författarskap ta form. Det är också

vad jag hört från förlagshåll. Det är den tredje boken som kan slå igenom ordentligt.

Jonas Moström har tänkt sig att skriva tio böcker, en dekalog. Han är läkare, blev färdig specialist i allmänmedicin 2005 och jobbar nu på Kvartersakuten S:t Erik på Kungsholmen i Stockholm. Efter studier i Uppsala gjorde han sin AT-tjänst i Sundsvall, som också fått bli den plats där hans kriminalromaner utspelar sig. Han är också född norrut, närmare bestämt i Jämtland, i Bräcke 1973. Hans pappa var lärare, mamma tandsköterska.

– Mitt skrivande började väl med roliga timmen i skolan. Jag upptäckte då att jag gillade att uttrycka mig. Jag skrev senare texter till lokalrevyn och gjorde filmer. Så skrev jag schlagerlåtar. Eftersom jag är omusikalisk tyckte jag det var en utmaning att ge sig på ett språk jag inte behärskar.

Han är uppenbarligen en sådan som gillar utmaningar, och en utmaning måste det nog vara att få läraryrket att gå ihop med familjeliv och författarskap. Jonas Moström jobbar nu 80 procent som läkare och

**JONAS
MOSTRÖM,**
allmänläkare
och författare av
kriminalromaner.

Foto: Ulla Montan

skriver på tisdagar. Då är telefonen avstängd och koncentrationen påkopplad.

– Drömmen för författandet vore halvtid, men det är svårt att få tillräcklig kontinuitet i läkaryrket då.

Jonas Moström har fått beröm för sina två böcker. »... en övertygande debut. Polis-kollektivet är ledigt skissat, huvudperso-nerna har karaktär och dialogen är otvung-en, ibland till och med rolig«, skrev Dagens Nyheter om »Dödens pendel« som nu också finns som ljudbok, inläst av Torsten Wahlund.

Jonas Moström började skriva i sam-band sin första pappaledighet. Han har nu två döttrar, Roseanna, snart sex år, och Adina, 20 månader. Mamma är Rebecka Lagercrantz, läkare och konstnär.

– Min första bok kom till när Roseanna sov, och det blev i varje fall två timmars sam-manhängande tid. Det betydde att jag struntade i blöjor och vällingflaskdisk och skrev i stället. Jag fick chansen och tog den. Nu eller aldrig, tänkte jag.

Fick han inte dåligt samvete?

– Nej, jag blev glad och lycklig av att få ska-pa. Det fanns en stolthet både i att vara pap-pa och i att få skriva en bok. Jag tror att be-slutet att skriva är avgörande. Det praktiska livets begränsningar finns där, men det går att åstadkomma saker om man bestämmer sig för det. Det ska göras, helt enkelt.

Alltså skriver han disciplinerat och byg-gar metodiskt sitt författarskap.

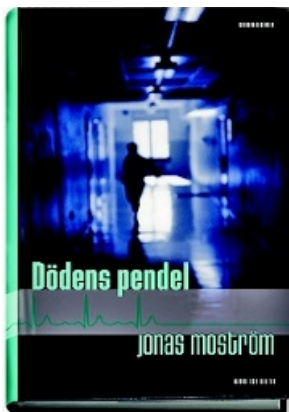
– Det handlar om att prioritera hårt. Jag tittar inte på tv och är heller inte lika social som förr. Om man skär ner på allt, lite här och lite där, kan man få loss tid. Barnen kommer inte i kläm, men Rebecka och jag hinner inte umgås så mycket med varandra. Vi ger varandra tid, och det blir en bra jäm-vikt i vårt förhållande eftersom hon ju ock-så har sitt läkaryrke och sitt konstnärliga arbete.

– Jag är mycket fokuserad, säger Jonas Moström, som gör ett grundligt synopsis på ungefär trettio sidor och följer det. Allt är noga planerat och genomtänkt och finns i pärmar, kapitel för kapitel.

– Plötsligt är det tisdag, och jag har inte tänkt på boken däremellan. Jag minns inte efter en vecka exakt vad som har hänt och var alla befinner sig. På måndagskvällarna brukar jag läsa igenom det tidigare skrivna för att låta det undermedvetna jobba under natten. Så skriver jag mig in i intrigen igen. Jag brukar ha musik på, just nu är det Haydns pianosonater – alltid samma skiva för samma kapitel.

Jonas Moström ser kriminalromaner som ett tacksamt medium för att skildra samhället, samtiden, och han tror att gen-rens oerhörda popularitet har att göra med att det sker så mycket otäckt och ofattbart i verkligheten.

– I böckerna blir det ändå fattbart. Här finns förklaringar, och sammanhangen blir



»DÖDENS PENDEL«
kom ut på Natur och Kultur år
2004, ISBN 91-27-09861-3.

»SVART CIRKEL«
kom i höstas på samma för-
lag, 2006,
ISBN 91-27-11316-7.

LJUDBÖCKER

finns till de båda böckerna.
Ljudboken till »Svart cirkel« finns
ännu endast på Jonas Moströms
webbplats <www.jonasmoström.se>,
där man även kan lyssna på utdrag
ur de båda böckerna och första ka-
pitlet på den kommande boken
»Hjärtats mörker«.

tydliga. Det tror jag vi människor behöver. Vi lever så stressigt att vi behöver verklighets-flykt. Vi måste få koppla bort emellanåt.

Men varför gör vi det med mord och blod?

– Tja, då kanske man uppskattar sin grå vardag bättre. Jag får ibland frågan hur jag som ser så snäll ut kan skriva så otäcka böcker. Jag tycker ändå att det ska finnas ljus i mörkret även om det kanske inte finns ett direkt lyckligt slut.

Om ljuset är ett moraliskt beslut eller ett känslomässigt behov, låter han vara osagt.

– Jag intresserar mig för brottets psyko-logi. Brottet ställer allt på sin spets. Alla masker faller, och man blir tydlig som män-niska i extrema situationer. Det tycker jag är fascinerande, och här finns kanske en koppling till läkaryrket. Också där handlar det om att lösa problem, ibland om att se det som inte är uppenbart. En patient kanske söker för något som visar sig handla om nå-got helt annat. Läkaryrket har ju en huma-nistisk sida; man försöker förstå männi-skorna både som läkare och författare.

– Läkare är ett socialt yrke medan förfat-tare måste vara världens ensamaste. Men liv och död finns i båda, och jag kan tänka mig att skrivandet av kriminalromaner ock-så kan fungera som en psykologisk ventil. Som läkare befinner du dig i ett ekorhjul med patientflöden och administration. Det är skönt att få reflektera också som läkare.

– Utbildningen till läkare är lång och krä-vande, och det gör kanske att man är van vid att sitta vid sitt skrivbord och sträva på. Språkligt sett är det bäst att skriva varje dag. När jag skriver en dag i veckan förlorar jag litet i språklig spänst, som jag måste träna upp igen. Det finns ett motstånd att över-vinna i början. Det kan kännas otroligt segt. Men det är inte säkert att det som går lättast att skriva blir det bästa. Det kan faktiskt vara tvärtom.

– Jag håller nu på att skriva ett utkast ka-pitel för kapitel, och sedan kommer det sto-ra arbetet att skriva igen om alltsammans från A till Ö. Det är jättekul, och det intres-santa är att följa personernas utveckling, deras relationer och arbete, att lära känna karaktärerna. Romanfigurer lever också ett eget liv. Det fantastiska med att skriva är att jag får upptäcka allt, skapa och omskapa världen.

Iden verkliga världen sitter Jonas Mo-ström på tunnelbanan och läser – det är där han hinner med det. Han upp-skattar Håkan Nesser, Karin Alvt-gen, Henning Mankell, Dennis Lehane. Ian McEwans »Lördag« är inte en deckare i tra-ditionell mening men en bok som gjorde starkt intryck.

– Är det en väldigt bra bok blir jag sittan-de på tunnelbanan och åker en längre väg till jobbet.

Framåt verkar han komma i varje fall.

Tita Nordlund-Hessler
frilansjournalist